

PERSBERICHT

4 april 2016

Bracht de EU groter geluk?

In het naderende referendum kunnen Nederlanders zich uitspreken over een associatieverdrag van de EU met Oekraïne. Op de achtergrond speelt meer en gaat het ook over de EU als zodanig; veel nee-stemmers willen vooral een geluid tegen Brussel laten horen. In dit verband is het nuttig om te weten of de Nederlanders nu beter of slechter af zijn sinds toetreding tot de EU en hoe het de burgers in andere landen is vergaan.

Een goede indicatie daarvoor is verandering van de gemiddelde levensvoldoening in de lidstaten. De daarover beschikbare gegevens zijn op een rijtje gezet door de aan de Erasmus Universiteit Rotterdam gevestigde Erasmus Happiness Economics Research Organization, waar de World Database of Happiness wordt bijgehouden. In alle EU landen wordt twee keer per jaar een enquête gehouden waarin steeds de volgende vraag wordt gesteld: *“Over het algemeen genomen, hoe tevreden of ontevreden bent u met het leven wat u leidt? Bent u zeer tevreden, tamelijk tevreden, niet zo tevreden of helemaal niet tevreden?”* De antwoorden op deze vraag zijn omgerekend naar een rapportcijfer van 0 tot 10.

In de onderstaande grafiek zijn de EU landen verdeeld naar jaar van toetreding in vier groepen. De EU ging in 1973 van start met een kopgroep van 9 landen bestaande uit België, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland en, Groot-Brittannië. Begin jaren 1980 kwamen er 3 Zuid-Europese landen bij, namelijk Griekenland, Portugal en Spanje. Halverwege de jaren 1990 traden nog eens 3 landen toe, namelijk Finland, Oostenrijk, en Zweden. Na het jaar 2004 sloten ook 11 Oost-Europese landen zich aan bij de EU, namelijk Bulgarije, Estland, Letland, Litouwen, Hongarije, Polen, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Tsjechië en onlangs nog Kroatië. Voor ieder van de vier groepen landen is het gemiddelde geluk in de daarop volgende jaren geplot.

In drie van de vier groepen tekent zich een stijging van het gemiddelde geluk af, namelijk in de kopgroep van 9 landen die in 1973 toetrad tot de EU, de 3 andere landen die in 1994 toetraden die er in 1994 bij kwamen en in de 11 Oost Europese landen die in het jaar 2000 toetraden. Nederland behoort tot de groep van 9 eerst toegetreden landen, waarin het gemiddelde geluk gestegen is. In Nederland zelf is het gemiddelde ook toegenomen, namelijk met 0,44 punt (6,0%) over de hele periode van 1973 tot 2015. Deze stijging van het gemiddeld geluk in Nederland is toe te schrijven aan een daling van het aantal mensen dat aangeeft niet zo tevreden of ontevreden te zijn met het leven (van 7% naar 5%) en een stijging van het aantal mensen dat aangeeft zeer tevreden te zijn (van 40% naar 53%).

In de 3 Zuid-Europese landen die in de jaren tachtig toetraden (Griekenland, Spanje en Portugal) bleef het gemiddelde geluk aanvankelijk vrijwel gelijk, maar zakte na 2006 sterk als gevolg van de economische recessie en de institutionele problemen die daarbij aan het licht kwamen. Sinds 2012 is een krachtig herstel ingetreden, maar per saldo is het gemiddelde geluk in deze lidstaten toch gedaald. Details over de lidstaten afzonderlijk is beschikbaar op de *World Database of Happiness* en voor landen met minimaal 20 datapunten in het [Trend Report Average Happiness in Nations 1945-2015](#)

Dat het gemiddelde geluk in de meeste lidstaten is toegenomen na aansluiting bij de EU betekent nog niet dat die stijging veroorzaakt werd door deze aansluiting. Oorzakelijkheid valt moeilijk te bewijzen, maar er zijn aanwijzingen in die richting. Eén aanwijzing is dat het gemiddeld geluk in landen sterk afhankelijk blijkt van economische welvaart en van de kwaliteit van de overheid, beiden zaken waar de EU sterk op inzet. Een tweede aanwijzing is dat het gemiddelde geluk vrijwel onveranderd is gebleven in enige andere ontwikkelde landen die geen lid van de EU zijn, namelijk Australië, Noorwegen, Zwitserland en de Verenigde Staten.

Nadere informatie:

Prof. Dr. Ruut Veenhoven en Dr. Martijn Burger
 Erasmus Happiness Economics Research Organization
 Erasmus Universiteit Rotterdam
 e-mail: veenhoven@ese.eur.nl
 tel: 06-30833465

Figuur: Trend in Levensvoldoening in Landen sinds Toetreding tot de EU

